

Staatssecretaris JenV
Staatssecretaris LMZ
Staatssecretaris JPS

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
For. zorg en verwarden

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Werkagenda Aansluiting reguliere zorg en forensische
zorg

Datum
5 november 2025

Onze referentie

Bijlage(n)
0

1. Aanleiding

In de bijgevoegde Kamerbrief wordt de Tweede Kamer geïnformeerd over de grootste ontwikkelingen rondom het verbeteren van de aansluiting tussen de forensische zorg en de reguliere zorg die vanuit de Werkagenda *Aansluiting reguliere zorg en forensische zorg* (hierna Werkagenda) zijn ingezet. Deze Kamerbrief is het vervolg op de Kamerbrief van 25 november 2024.¹

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om deze Kamerbrief samen met de demissionair Staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport (SJPS) en de demissionair Staatssecretaris Langdurige en Maatschappelijke Zorg (SLMZ) te ondertekenen.

Deadline: u wordt geadviseerd voor 1 december uw besluit kenbaar te maken zodat de Kamerbrief vóór het kerstreces aan de Tweede Kamer kan worden verzonden.

3. Kernpunten

De departementen Justitie en Veiligheid en Volksgezondheid, Welzijn en Sport werken samen aan de Werkagenda. De Kamerbrief wordt ondertekend vanuit de departementen Justitie en Veiligheid en VWS. De ondertekenaars zijn: SJenV, de SJPS en de SLMZ.

Korte proces tijdslijn:

- Op 5 september 2024 hebben de samenwerkende partijen hun steun uitgesproken voor het uitwerken van de maatregelen in de Werkagenda door middel van een intentieverklaring.
- Op 24 september 2024 hebben toenmalige SJenV, SJPS en SLMZ ingestemd met de Werkagenda tijdens het Bewindspersonenoverleg.
- Op 25 november 2024 hebben uw ambtsvoorgangers een eerste versie van de Werkagenda Aansluiting reguliere zorg en forensische zorg en de

¹ Kamerstukken vergaderjaar 2024-2025, 33 638/25 424, nr. 106

beleidsreactie op de evaluatie van art 2.3 Wet forensische zorg aan de Tweede Kamer aangeboden².

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
For. zorg en verwarden

In de Kamerbrief geeft u o.a. aan:

- Dat er, in navolging op de intentieverklaring van 5 september 2024, door alle partijen hard gewerkt is de verdere ontwikkeling van de 11 maatregelen in de Werkagenda.
- Wat de aanleiding en doelgroep is van deze Werkagenda. U geeft aan dat de maatregelen gericht zijn op mensen met een meervoudige en/of complexe zorgvraag in combinatie met verhoogde veiligheidsrisico's. Daar waar er een behoefte is aan een combinatie van zorg en beveiliging of behandeling gericht op begrenzen en beheersen van risicovol gedrag. Deze mensen vallen nu vaak nog tussen wal en schip doordat er o.a. deskundigheid nodig is uit verschillende wettelijke kaders en financieringsstructuren waarbij de aansluiting tussen de stelsel nog niet altijd vanzelfsprekend is of lastig mogelijk is en/of tot stand komt.
- Dat d uitdagingen die zijn geïdentificeerd niet makkelijk zijn en vragen om veel samenwerking en afstemming. Hierdoor is de voortgang op sommige maatregelen duidelijker en al verder gevorderd dan de voortgang op andere maatregelen waarbij we nog volop in de uitwerkingsfase verkeren. De tijdspaden van de diverse maatregelen lopen uiteen.
- Er is gekozen om in de hoofdbrief de maatregelen waar de grootste ontwikkelingen op plaatsvinden te vermelden. In de bijlage wordt de stand van zaken van alle maatregelen toegelicht.
- In de brief wordt benadrukt dat de Werkagenda een levend document is dat periodiek herijkt dient te worden. Daarvoor is een governance structuur ingericht.

Datum
5 november 2025

Onze referentie

Op 12 november 2025 bent u mondeling toegelicht over de achtergrond van de Werkagenda en deze Kamerbrief.

4. Toelichting

4.1. Politieke context

Naast dat er middels de Werkagenda verder invulling wordt gegeven aan de motie van de leden Yesilgöz en Van Wijngaarden³ en de motie van de leden Van den Berg en Kuiken⁴, worden door middel van deze Kamerbrief en de inhoud en uitwerking van de Werkagenda ook een aantal andere moties uitgevoerd, te weten: twee moties van de leden van Nispen en Dobbe^{5,6} en de motie van het lid Mutluer⁷, die zien op de aansluiting van het veiligheidsdomein en de zorg⁸.

Er is politiek en maatschappelijk veel aandacht voor incidenten waarbij personen met verward en onbegrepen gedrag betrokken zijn. De Werkagenda richt zich juist op deze doelgroep, waar het in schaarse gevallen -alle inspanningen ten spijt- heel erg mis kan gaan. Niet alle incidenten zijn te voorkomen. Met deze

² Kamerbrief Werkagenda Aansluiting reguliere zorg en forensische zorg en de beleidsreactie op de evaluatie van art 2.3 Wet forensische zorg 33628-106

³ Kamerstukken II vergaderjaar 2020-2021, 24587 nr. 789.

⁴ Kamerstukken II vergaderjaar 2022-2023, 24 587 nr. 886.

⁵ Kamerstukken vergaderjaar 2023-2024, 24 587 nr. 959.

⁶ Kamerstukken vergaderjaar 2024-2025, 25424 nr. 755.

⁷ Kamerstukken vergaderjaar 2024-2025, 25424 nr. 754

werkagenda draagt u er echter aan bij dat de kans op incidenten wordt verkleind 'doordat mensen met een complexe zorgbehoefte en een veiligheidsrisico niet tussen wal en schip vallen. Dit kan alleen door de aansluiting tussen reguliere en forensische zorg (verder) te versterken.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
For. zorg en verwarden

Onder regie van de minister van BZK vindt de interdepartementale aanpak voor personen met verward en/of onbegrepen gedrag plaats. De Werkagenda is één van de pijlers van deze aanpak en richt zich als het ware op de 'top van de piramide'. In de interdepartementale aanpak wordt ingezet op een meer preventieve aanpak voor personen uit de doelgroep die (nog) geen veiligheidsrisico met zich meedragen. Over de voortgang van de bredere aanpak wordt de Kamer rond het kerstreces in een aparte brief geïnformeerd. In die brief wordt onder andere ingegaan op de acties die naar aanleiding van de aanbevelingen uit het eindrapport van de parlementaire verkenning 'Verward/onbegrepen gedrag en veiligheid' worden getroffen.⁹

Datum
5 november 2025
Onze referentie

4.2. Financiële overwegingen

Verplicht in te vullen om te voldoen aan artikel 3.1 Comptabiliteitswet 2016. Hierop wordt getoetst door DFEZ en de Inspectie Rijksfinanciën. Neem bij beleidsvoorstellen boven de 20 miljoen euro de tabel op in de kamerbrief.

Beleidskeuze uitgelegd Onderbouwing doeltreffend, doelmatig en evaluatie (CW 3.1)	
1. Doel	Mensen met zowel een (ggz)zorg- als een beveiligingsbehoefte passende en tijdige zorg en ondersteuning te bieden.
2. Beleidsinstrument(en)	De Werkagenda bestaat uit elf beleidsmaatregelen om de reguliere zorg en de ggz-zorg beter op elkaar te laten aansluiten. In samenspraak met de partijen die bij de Werkagenda betrokken zijn worden deze maatregelen verder uit gewerkt en geëvalueerd. De maatregelen in de Werkagenda bevinden zich in verschillende stadia van ontwikkeling. Daarom worden de maatregelen goed gemonitord.
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	Uitgangspunt van de werkagenda is macro budget neutraliteit, aangezien de personen om wie het gaat, zich momenteel ook ergens in de forensische of reguliere zorg en ondersteuning bevinden. Indien maatregelen financiële effecten hebben, zal besluitvorming via de reguliere begrotingsbesluitvorming lopen.

⁹ Kamerstukken vergaderjaar 2023-2024, 25424, nr. 706.

3B. Financiële gevolgen voor de maatschappelijke factoren	n.v.t.
4. Nagestreefde doeltreffendheid	De aansluiting verbeteren tussen de reguliere zorg en forensische moet ervoor zorgen dat mensen uit de hiervoor genoemde doelgroep niet meer tussen wal en schip raken en dat naast meer passende zorg realiseren de maatschappelijke veiligheid zoveel mogelijk wordt geborgd.
5. Nagestreefde doelmatigheid	De Werkagenda is een opgavegerichte samenwerking tussen de departementen JenV en VWS. Door de bestuurlijke commitment op de Werkagenda als geheel, ook van de betrokken (veld)partijen zorgt vermoedelijk voor een groter effect dan losse beleidsinitiatieven.
6. Evaluatieparagraaf	Via de governance worden alle maatregelen door middel van de aan de maatregelen gekoppelde werkgroepen gemonitord. Tijdens de stuurgroep met betrokken partijen wordt de koers in de gaten gehouden. Via DO's en BO's worden de maatregelen uit de Werkagenda gemonitord en waar nodig bijgestuurd.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
For. zorg en verwarden

Datum
5 november 2025

Onze referentie

4.3. Juridische overwegingen

Maatregel 1 uit de Werkagenda gaat over de verbetering van de aansluiting van de wettelijke kaders van de Wet forensische zorg (Wfz), de Wet verplichte GGZ (Wvggz) en de Wet zorg en dwang (Wzd). Onderdeel daarvan is het uitwerken van een extra forensische maatregel om de wettelijke kloof tussen de Wfz, Wvggz de Wzd en het Wetboek van Strafrecht te verkleinen en de uitvoering van het huidige artikel 2.3 Wfz te verbeteren.

4.4. Krachtenveld

De partijen die bij de Werkagenda zijn betrokken, zijn de ministeries van Justitie en Veiligheid en Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Daarnaast hebben de volgende partijen zich tijdens het Bestuurlijk Overleg Forensische Zorg actief gecommitteerd aan de uitwerking van de maatregelen: Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI), branchevereniging de Nederlandse GGZ (deNLggz), Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) en Zorgverzekeraars Nederland (ZN).

Daarnaast zijn er de volgende ketenpartners betrokken bij de Werkagenda: MIND, Politie, Valente, Reclassering, de Rechtspraak, Nederlandse Vereniging Artsen Verstandelijk Gehandicaptten (NVAVG), Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie (NVvP), Nederlandse Zorgautoriteit (NZa), Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ), Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ), Stichting Patiëntvertrouwenspersonen

(PVP), Zorg & Veiligheidshuizen (Z&VH), Verpleegkundigen & Verzorgenden Nederland (V&VN) en Zorginstituut Nederland (ZIN).

De Werkagenda is onderdeel van de interdepartementale aanpak verward en/of onbegrepen gedrag, onder procesregie van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (BZK).

4.5. Strategie

Met de Werkagenda is er de gezamenlijke ambitie om in verband tussen JenV, VWS en alle andere betrokken partijen aan deze belangrijke opgave te werken.

4.6. Uitvoering

Voor maatregel 1 over de verbetering van de aansluiting van wettelijke kaders uit de Werkagenda is een uitvoeringsanalyse gemaakt.¹⁰ Op hoofdlijnen zijn de beleidsvoorstellen uitvoerbaar gebleken. Over de verdere uitwerking lopen nog gesprekken met betrokken uitvoeringsorganisaties.

4.7. Implementatie

De verschillende maatregelen bevinden zich in verschillende tijdspaden. Hierdoor varieert ook de implementatietermijn van de maatregelen uit de Werkagenda. Een aantal maatregelen zijn al geïmplementeerd, zoals de Levensloopaanpak. Andere maatregelen, zoals het versterken van het behandelaanbod voor vrouwen, verkeren in de verkennings- dan wel opstartfase.

4.8. Communicatie

Er zijn geen expliciete afspraken rondom communicatie naast dat dit in gezamenlijkheid met de samenwerkende partijen (zie 4.4.) gebeurt.

4.9. Ontwikkelingen hiervoor

Het ministerie van Justitie en Veiligheid en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport zetten zich al jaren in voor de brede doelgroep personen met verward gedrag. Deze personen hebben niet altijd een zorg- of beveiligingsbehoefte. Voor de doelgroep van de Werkagenda, de zogenoemde top van de piramide waar deze behoefte wel bestaat, is extra inzet van beide ministeries nodig.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
For. zorg en verwarden

Datum
5 november 2025

Onze referentie

¹⁰ [Evaluatie Wet Forensische Zorg | Onderzoek in uitvoering | WODC - Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum](#)